

Skötselplan för Flädemos naturreservat

SKÖTSELPLAN FÖR FLÄDEMOS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2009 och uppdaterats 2011 och 2012. Planförfattare har varit Maria Johansson och Marcelle Johansson.

Framsidesfoto: Granlåga i Flädemos Naturreservat. Foto: Maria Johansson.

Kandelabersvamp. Foto: Jens Johannesson.

Trolldruva. Foto: Anna Elf.

Innehållsförteckning

1. Administrativa data om naturreservatet	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	5
3.1 Naturbeskrivning	5
3.4 Källuppgifter.....	9
B. PLANDEL.....	10
1 Syfte med naturreservatet.....	10
2 Disposition och skötsel av mark.....	10
2.1 Skötselområden	10
2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	15
2.3 Jakt	15
2.4 Utmärkning av reservatets gräns	15
3. Tillsyn.....	15
4. Dokumentation och uppföljning.....	15
4.1. Dokumentation och inventeringar.....	16
4.2. Uppföljning.....	16
5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	16
5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	16
6 Kartor	17

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets benämning:	Flädemos naturreservat	
NVR nr:	2028149	
Beslutsdatum:	2012-02-15	
Län:	Östergötland	
Kommun:	Motala	
Areal:	26,4 ha	
	Land:	26,4 ha
	Vatten:	0 ha
	Produktiv skog	25,4
Naturtyper: (Natura 2000 habitat)	Barrnatturskog (Natura 2000-habitat 9010 Västlig taiga)	17,5 ha
	Näringsrik barrskog (Natura 2000-habitat 9050 Näringsrik barrskog)	1,2 ha
	Åsgranskog (Natura 2000-habitat 9060 Åsbarrskog)	1,3 ha
	Lövrik barrblandskog (Natura 2000-habitat 9010 Västlig taiga)	2,2 ha
	Tallrismossar (Natura 2000-habitat 91D0 Skogsbevuxen myr)	3,3 ha
	Ungskog, målhabitat: Natura 2000-habitat 9010 Västlig taiga	0,9 ha
Prioriterade bevarandevärden		
Naturtyper	Barrskog	
Arter/grupper	Fågelfauna, skalbaggsfauna, övriga evertebrater, kärnväxtflora, mossflora, lavflora, svampflora	
Övrigt:	Området finns redovisat i Naturvårdsverksrapport ”Skyddsvärda statliga skogar” från 2003.	
Fastighet/Markägare:	Bona 2:105/Naturvårdsverket	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen Östergötland	
Lägesbeskrivning:	Ca 20 km norr om Motala	
Vägbeskrivning:	Kör R50 norrut från Motala. Vid Nykyrka, ta av österut mot Bona/Godegård. Ca 1,6 km efter Bona, ta av vänster (norr) mot Ryd. Strax efter Ryd ta vänster (norr) mot Flädemo.	

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Se reservatsbeslutet.

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

 Flädemos naturreservat

0 1 000 2 000
Meter

Översiktskartan ovan visar läget för Flädemos naturreservat, ca 20 km norr om Motala, i Motala kommun.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Flädemos naturreservat karakteriseras av barrskogar och tallrismossar. Området ligger i Västra Ny socken i Motala kommun ungefär 20 km norr om Motala och har en yta på 26,4 ha. Inom reservatet finns ett åsryggsavsnitt som ingår i riksintresset för naturvård Dansby-Flädemo. Det riksintressanta området ingår i ett stråk av liknande bildningar som tillsammans brukar benämnas mellansvenska ändmoränerna, varav Flädemo tillhör en av de yngsta delarna, som är ca 11 500 år gamla. Flädemo är inte bara av intresse för att bildningen ingår i de mellansvenska ändmoränerna utan också för att avlagringen bildats i samband med att Baltiska issjön tappades. Denna tappning skedde när iskanten smälte bort från norra Billingen. När iskanten drog sig tillbaka sänktes Östersjöns nivå med 20 meter och havet trängde in i Vätternsänkan.

Barrskog med rikligt av död ved i Flädemos naturreservat.
Foto: Maria Johansson

Skogarna består framförallt av barrskogar, till stor del barrsumpskog men även tallrismossar och inslag av åsgranskog samt källpåverkad örtrik granskog.

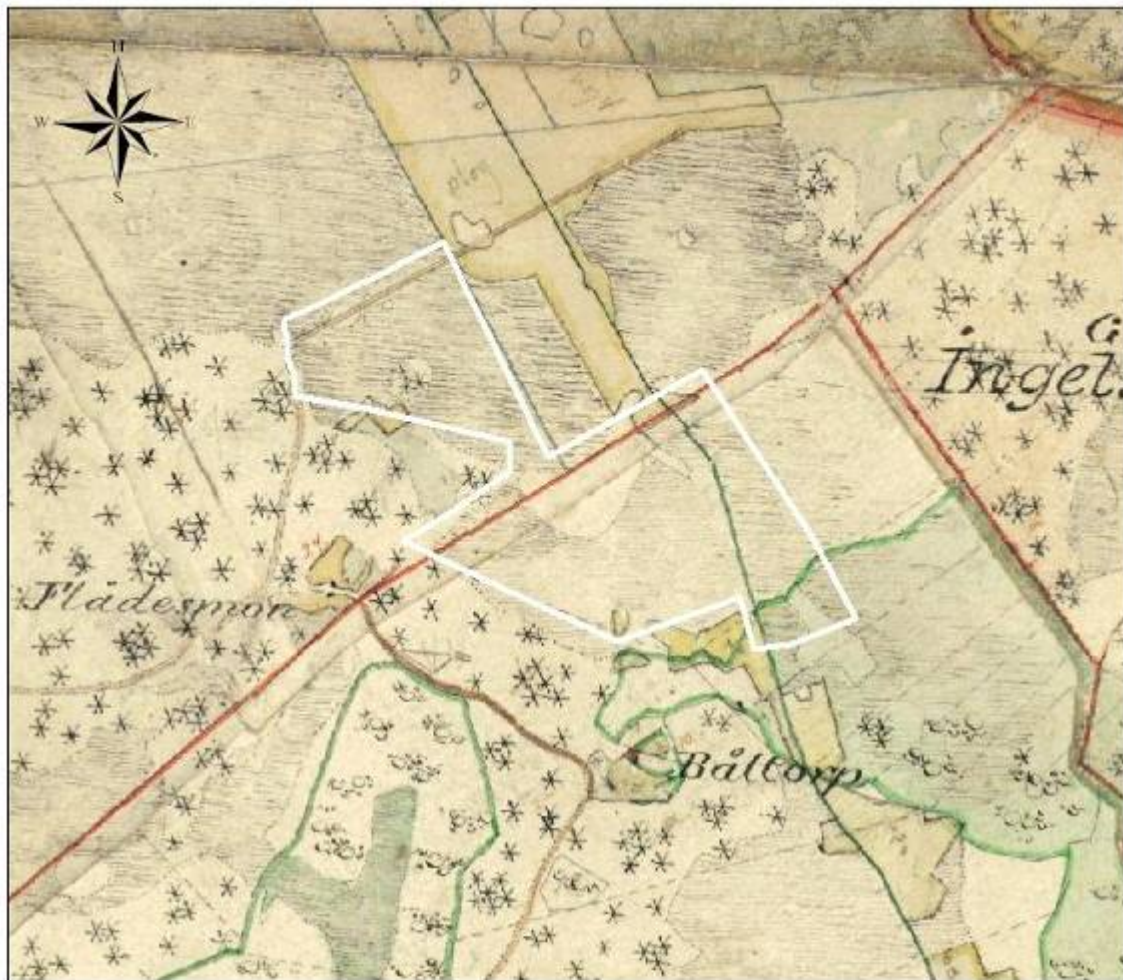
Vissa områden i nordvästra och sydöstra delen av reservatet är påverkade av skogsbruk i sen tid och har lite lägre ålder medan det i den nordöstra delen återfinns skog med en beståndsålder på drygt 150 år.

Tallrismosse i Flädemos naturreservat.
Foto: Maria Johansson

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

På häradskartan från slutet av 1800-talet är den största delen av området markerat som utmark och mosse. Skogen har länge varit i statligt ägo och förvaltats av Domänverket, Assi Domän och sedan Sveaskog. Fram till reservatdiskussionerna har skogen framför allt nyttjats för virkesproduktion. Jakten är utarrederad.

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

0 100 200
Meter

Härads-karta från slutet av 1800-talet över området för Flädemos naturreservat (avgränsat med vit linje). Gul bakgrund=åkermark, grön=slätteräng, vit=utmark, stjärnor=barträdsklädd mark, ringar= lövträdklädd mark. På 1880-talet var området utmark och mosse.

3.3 Områdets bevarandevärden

3.3.1 Biologiska bevarandevärden

De största naturvärdena är knutna till gamla granar, näringsrik granskog och död ved. Inslaget av lövträd, mossar och källpåverkade skogar ger ytterligare viktiga livsmiljöer.

Interndynamiken är den drivande störningsregimen i området och död ved av olika trädslag, både stående och liggande och i olika nedbrytningsstadier förekommer i god omfattning. Små grupper med färska barkborreangrepp tillför grova lågor, högstubbar, torrträd och döende träd av gran.

Kärlväxter

Trädskiktet består till största delen av gran och tall med inslag av lövträd som björk, asp och sälg. Floran i tallrismossarna domineras av skvattram och blåbär. I den näringsrika granskogen växer bland annat kärrbräken, grönpyrola och trolldruva. I källdrågen finns arter som kärrbräken, stinksyska, knägräs och skogsfräken.

Kryptogamfloran

Området hyser flera rödlistade mossor och svampar samt regionalt rödlistade lavar (Tabell 1), tack vare de gamla träden och tillgången på död ved. Till de mer intressanta på granlågor hör vedtrappmossa (NT), grön sköldmossa (RR) samt blackticka (VU) och på minst en asplåga återfinns kandelabersvamp (NT). Signalarter som t.ex. grynig blåslav och gammalgranslav förekommer allmänt i reservatet. I den näringsrika granskogen växer olika mossor som t ex mörk husmossa och bollvitmossa.

Fåglar och ryggradslösdjur

Inga regelrätta inventeringar har gjorts av dessa grupper. Det vedlevande insektslivet i området torde dock vara relativt rikt med tanke på den rika tillgången på död ved. Gnagspår från bronshjon (RR) samt utgångshål från granbarkgnagare (RR) visar att dessa arter finns i området (Tabell 1).

Grön sköldmossa.
Foto: Linda Vålberg.

Tabell 1. Rödlistade arter funna i Flädemos naturreservat. I listan ingår även regionalt rödlistade arter. Hotkategorier: VU=sårbar, NT=missgynnad, RR=regionalt rödlistad. S=signalart.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Status	Förekomst
<u>Insekter</u>			
Bronsjon	<i>Callidium coriaceum</i>	S	Gnagspår i 1 granlåga
Granbarkgnagare	<i>Microbregma emarginata</i>	S	2 granlågor
<u>Kärlväxter</u>			
Knägräs	<i>Danthonia decumbens</i>	S	1 lokal
Kärrbräken	<i>Thelypteris palustris</i>	S	1 lokal
Trolldruva	<i>Actaea spicata</i>	S	1 lokal
<u>Lavar</u>			
Gammelgranslav	<i>Lecanactis abietina</i>	S	Allmän
Glansfläck	<i>Arthonia spadicea</i>	S	1 klippal
Grynig blåslav	<i>Hypogymnia farinacea</i>	S	Allmän
Kattfotslav	<i>Arthonia leucopellaea</i>	S	Mindre allmän
Slät flarnlav	<i>Hypocenomyce frisii</i>	S	Allmän
Strecklav	<i>Xylographa truncigena</i>	S	Allmän
<u>Mossor</u>			
Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	S	1 granlåga
Mörk husmossa	<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	S	1 lokal
Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT	2 granlågor
<u>Svampar</u>			
Blackticka	<i>Junghubnia collabens</i>	VU	1 granlåga
Kandelabersvamp	<i>Clavicornia pyxidata</i>	NT	1 asplåga
Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	S	1 gran
Vedticka	<i>Pbellinus viticola</i>	S	2 granlågor

ArtDatabanken, rödlistade arter sedan 2005:	Skogsstyrelsen metodik för nyckelbiotopsinventering
CR Akut hotad	S Signalart
EN Starkt hotad	karaktärsart för naturtypen, allmän bedömning
VU Sårbar	K Karaktärsart
NT Missgynnad	

3.3.2 Geologiska bevarandevärden

Berggrunden i området utgörs av yngre grov porfyrisk granit. Höga geologiska värden i form av delar av det riksintressanta isälvsstråket, mellan Nykyrka och Flädemo, ingår i reservatet. Flädemo ingår i ett isälvsstråk som omväxlande utbildats som en rullstensås men i andra delar utformats som plåtåtor. Orsaken till dessa växlingar mellan plåtåter och åsar är att bildningen av isälvsavlagringar skett under kallperioden Yngre Dryas då isavsmältningen var extremt långsam. När isen smälte tillbaka bildades åsar. När isen stod stilla bildades plåtåtor. Om iskanten ryckte fram kunde tidigare avsatta sediment skjutas ihop som ändmoräner (randbildningar). Avlagringarna vid Flädemo och Djurkällan ingår i ett stråk av liknande bildningar som tillsammans brukar benämnas mellansvenska ändmoränerna. I detta stråk ingår även Vallehärad väster om Billingen och Ödsköldsmoar i Dalsland. De äldsta delarna av mellansvenska ändmoränerna är ca 12 500 år medan de yngsta delarna, där Flädemo ingår, är ca 11 500 år. Flädemo är inte bara riksintressant för att bildningarna ingår i mellansvenska ändmoränerna utan också för att avlagringen bildats i samband med att Baltiska issjön tappades. Denna tappning skedde när iskanten smälte bort från norra Billingen. När iskanten drog sig tillbaka sänktes

Östersjöns nivå med ca 20 mter och havet trängde in i Vätternsänkan. Havsnivån vid Flädemo låg då på en nivå av ca 1430-135 m ö h (ungefär den nivå som de flacka grusavlagringarna når nedanför åsen) för att tidigare varit ca 150-155 m ö h (motsvarar ungefär Flädemokullens toppyta) enligt en modell som tagits fram på SGU (Sverige geologiska undersökning).

3.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga registrerade kultur- och fornlämningar i naturreservatet, men området är inte fullt ut kartlagt.

3.3.4 Intressen för friluftslivet

Området är relativt lättåtkomligt men delar av området utgörs av en tämligen våt naturtyp men är ändå framkomligt för stövleskodda besökare. För att öka tillgängligheten bör en vandringsled, ev. med bro över krongiket, anläggas.

3.4 Källuppgifter

Tryckta

Skyddsvärda statliga skogar, rapport 5340. Delrapport Götaland. Objekt 3680.

Naturvårdsverket 2004.

Natur och Kulturmiljöer i Östergötland, Flädemo i Motala kommun N66e (klass I), Länsstyrelsen i Östergötland 1983.

Motala Kommun, 1997-2000. Motala naturvårdsprogram, områdesnummer 78

Flädemotallrismosse.

Nyckelbiotopsinventering: nr 090511051 (nyckelbiotop), 090511061 (nyckelbiotop), 090511161 (nyckelbiotop) och 090511171 (nyckelbiotop), Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland, 1997.

Bergsten, K.E., 1943: Isälvsfält kring norra Vättern. *Meddelande från Lunds Universitet Geografiska institutionen*, Avhandling VII, 245 s.

Hedenström, A. & Sund, M., 2010: Beskrivning till jordartskartan 9F Finspång SV. SGU K192

Gärdenfors, U. (ed.) 2010 *Rödlistade arter i Sverige 2010*. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Ej tryckta

Sveaskog 2003, beståndsdata.

SGUs berggrundsgeologiska kartdatabas-regional nivå.

SGUs jordartsgeologiska kartdata modell C.

Kartskikt (GIS) över bergsarter, SGU.

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet Flädemo är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer som barrnaturskog och lövrik barrskog och de unika geologiska formationerna i form av isälvavlagringar som bildar åsar och platåtor som utgör en del av de riksintressanta mellansvenska ändmoränerna. Karaktäristiska arter för de förekommande naturtyperna i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska skyddas för att bevara den biologiska mångfalden i länet. Bland dessa komponenter är ett stort inslag av gamla träd, framförallt gran men även asp och död ved i olika nedbrytningsstadier särskilt viktiga. Ett syfte är också att tillgodose behov av naturområden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk samtidigt som naturliga störningar får verka. Eventuell brist på dessa kompenseras genom att i skötselåtgärder efterlikna dessa processer, utan att området skattas på virke. För att nå syftet för friluftslivet kan information och anordningar för friluftslivet vara aktuella.

2 Disposition och skötsel av mark

Naturreservatet ska i huvudsak skötas med mycket försiktiga åtgärder med syftet att bevara områdets särpräglade natur med dess flora och fauna. Inga registrerade fornlämningar finns i området, men området är inte fullt ut kartlagt. I den händelse okända fornlämningar eller kulturlämningar påträffas ska skydd och hänsyn till dessa tillgodoses.

Påträffas jätteträd bör livsuppehållande åtgärder för dessa särskilt värdefulla trädindivider genomföras. Om stora stormfällningar med mer än 10 skm³ gran per hektar och två år sker, så bör färsk granlågor barkas, för att hindra stora angrepp av granbarkborre.

2.1 Skötselområden

Reservatet är indelat i 6 skötselområden;

- 1) Barrskog
- 2) Näringsrik granskog
- 3) Åsgranskog
- 4) Lövrik barrskog
- 5) Tallrismossar
- 6) Ungskog
- 7) Informationstavlor & parkering

Se vidare under respektive skötselområde.

2.1.1 Skötselområde 1 - barrskog

Areal: 17,5 ha, fördelat på fyra delytor.

1a) Natura habitat 9010, Västlig taiga, gynnsamt tillstånd: 10,9 ha.

1b) Natura habitat 9010, Västlig taiga, ej gynnsamt tillstånd: 6,6 ha.

Målnaturtyp: 9010 - 17,5 ha

Beskrivning

Området består till stor del av barrnaturskog och barrsumpskog, gran dominerar på ytorna i reservatets centrala delar, i nordväst är andelen av tall och gran ungefär lika stor. I mitten av den södra delen av reservatet dominerar tall. Det finns ett visst inslag av lövträd, främst al och björk, särskilt i sumpskogarna som täcker en stor del av området. Fältskiktet utgörs i huvudsak av

lågörtstyp med inslag av mörk husmossa. I källdrågen med högörtstyp dominerar arter som kärrbräken, stinksyska, knägräs, skogsfräken och i bottenskiktet växer bland annat bollvitmossa. Tillgången på död ved av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier är god, speciellt riklig är den i områdena kring åsen. I nordöstra delen av reservatet finns ett parti med dikespåverkad sumpskog med en beståndsålder på drygt 150 år. Skogen är mestadels gles med gamla, grova tallar, björk och ett inslag av gammal gran samt ett underskikt av gran.

Området i öster består av dikad sumpskog som övergått till gles, barrblandskog av blåbärstyp. Norrut i det östra delområdet ökar tall- och graninslaget och skogen blir trivialare. Dödved i olika former och nedbrytningsgrader finns i god omfattning medan senvuxna, gamla granar förekommer sparsamt.

Stora delar av skötselområdet uppfyller kriterierna för naturtypen Västlig taiga (9010), enligt Natura 2000-systemet. Vissa delar (1b) i nordväst (2,0 ha) och (1B) i syd (4,6 ha) har dock inte riktigt kvalitéer som Västlig taiga, men kommer få det i framtiden.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bevara och utveckla de naturvärden som är kopplade till de olika barrnatturskogsmiljöerna, framförallt till fuktiga, näringsrika och skuggiga miljöer. Vissa delar (1b) når inte upp till målet för Västlig taiga, 9010 men ska skötas på ett sådant sätt att de utvecklas till detta. I dessa områden ska antalet döende träd, mängden död ved och antalet gamla granar öka i både slutnare, fuktiga miljöer och öppnare miljöer. Exempel på arter som kan gynnas är gammelgranslav och vedtrappmossa.
- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till gamla barrträd och grov död ved liksom gammelskogsmiljön som helhet.
- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier och olika exponeringsgrad ska öka så mycket som möjligt. Detta ska nås till större delen på naturlig väg. I slutänden innebär detta att ca 20-40 % av virkesförrådet kommer att bestå av död ved.
- Lövträd, särskilt asp, ska även i framtiden finnas som ett mindre inslag.
- Områdets påverkan från dikning ska om möjligt minska.

Åtgärder

Restaureringar:

- Finns diken som inte avvattnar mark utanför reservatet bör dessa åtgärdas. Krondiket avvattnar även mark utanför reservatet varför det inte kan åtgärdas.

Löpande skötsel:

- Återkommande underhåll av eventuella dikespluggar.
- För behålla förekomsten av asp inom området kan det i framtiden bli aktuell med försiktiga frihuggningar av asp. De höga naturvärdena knutna till gran får i samband med detta inte skadas men ung gran som tränger asp kan tas bort. I övrigt bedöms ingen löpande skötsel vara nödvändig.
- Området för övrigt för fri utveckling.

2.1.2 Skötselområde 2 – näringsrik granskog

Areal: Natura habitat 9050, Näringsrik granskog, gynnsamt tillstånd: 1,2 ha.

Målnaturtyp: 9050 - 1,2 ha

Beskrivning

Området består till stor del av näringsrik grannatturskog. Skötselområde 2 uppfyller kriterierna för naturtypen Näringsrik granskog (9050), enligt Natura 2000-systemet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bevara och utveckla de naturvärden som är kopplade till näringsrik granskog.
- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till gamla barrträd och grov död ved liksom gammelskogsmiljön som helhet.
- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier och olika exponeringsgrad ska öka så mycket som möjligt. Detta ska nås till större delen på naturlig väg. I slutänden innebär detta att minst 20 % av virkesförrådet kommer att bestå av död ved.
- Områdets påverkan från dikning ska om möjligt minska.

Åtgärder

Restaureringar:

- Finns diken som inte avvattnar mark utanför reservatet bör även dessa åtgärdas. Krongiket avvattnar även mark utanför reservatet varför det inte kan åtgärdas

Löpande skötsel:

- Återkommande underhåll av eventuella dikespluggar. I övrigt bedöms ingen löpande skötsel vara nödvändig.
- Området lämnas för övrigt för fri utveckling.

2.1.3 Skötselområde 3 – åsgranskog

Areal: Natura habitat 9060, Åsbarrskog, gynnsamt tillstånd: 1,3 ha.

Målnaturtyp: 9060 - 1,3 ha

Beskrivning

Området består till stor del av åsbarrskog där gran dominerar. Vissa delar är helt överslutna av gran men här och var står några trängda grova björkar och sälgar. I fältskiktet återfinns grönpyrola i riklig mängd och trolldruva förekommer. Skötselområde 3 uppfyller kriterierna för naturtypen Åsbarrskog (9060), enligt Natura 2000-systemet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bevara och utveckla de naturvärden som är kopplade till åsbarrskog.
- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till gamla barrträd och grov död ved liksom gammelskogsmiljön som helhet.
- Alla arter som är knutna till gamla träd och död ved ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier och olika exponeringsgrad ska öka så mycket som möjligt. Detta ska nås till större delen på naturlig väg. I slutänden innebär detta att minst 20-40 % av virkesförrådet kommer att bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Inga engångsåtgärder bedöms nödvändiga.

Löpande skötsel:

- Ingen löpande skötsel bedöms vara nödvändig. Området lämnas för fri utveckling.

2.1.4 Skötselområde 4 - lövrik barrblandskog

Areal: Natura habitat 9010, Västlig taiga, gynnsamt tillstånd: 2,2 ha.

Målnaturtyp: 9010 - 2,2 ha

Beskrivning

Området utgörs av igenväxande odlingsmark bestående av en lövrik barrblandskog. Grova granar växer tillsammans med björkar och ett visst inslag av grova aspar och sälgar. Död ved förekommer i god omfattning och i olika nedbrytningsgrader och utgörs främst av granlågor. Några lövträd har fällts av bäver. Här finns bland annat vedtrappmossa, grön sköldmossa och blakticka. På en asplåga förekommer kandelabersvamp. Området är troligen även intressant för insekter knutna till asp i fuktiga miljöer.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till barrnaturskog med hög lövandel.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 20 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Ung gran som tränger lövträd huggs bort.
- All ved lämnas kvar, under förutsättning att det inte föreligger någon större risk att skadeinsekter gynnas.

Löpande skötsel:

- Røjning av unga barrträd som tränger lövträd, ungefär vart 15:e år.

2.1.5 Skötselområde 5 - tallrismossar

Areal: 3,3 ha, fördelat på fyra delytor.

5a) Natura habitat 91D0, Skogsbevuxen myr, gynnsamt tillstånd: 1,7 ha.

5b) Natura habitat 91D0, Skogsbevuxen myr, ej gynnsamt tillstånd: 1,5 ha.

Målnaturtyp: 91D0 - 3,2 ha

Beskrivning

Skötselområdet består av fyra tallrismossar med framförallt skvattram. Mossen i södra delen av reservatet (5a) har en beståndsålder på ungefär 90 år. Nyligen döende tallar förekommer allmänt medan äldre torrakor och gamla tallar är ovanliga. Mossarna i nordöstra delen av reservatet (5b, totalt 1,5 ha) har en något lägre ålder och uppfyller inte riktigt kriterierna för naturtypen Skogsbevuxen myr (91D0), enligt Natura 2000-systemet, men kommer att göra det i framtiden.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns knutna till naturtypen ”Skogsbevuxen myr 91D0”.
- Mängden gamla tallar och grov död tallved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt med hjälp av naturliga processer. I slutändan innebär detta att minst 15 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

- Alla arter, t ex vedlevande organismer, som är knutna till naturtypen och gamla träd ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.
- Påverkan från markavvattning eller annan dränering ska vara minimal eller inte förekomma.

Åtgärder

Restaureringar:

- Finns diken som inte avvattnar mark utanför reservatet bör dessa åtgärdas.

Löpande skötsel:

- Återkommande underhåll av eventuella dikespluggar. I övrigt bedöms ingen löpande skötsel vara nödvändig. Området lämnas för fri utveckling.

2.1.6 Skötselområde 6 - ungskog med restaureringsbehov

Areal: 0,9 ha, fördelat på två delytor.

Målnaturtyp: 9010 - 0,9 ha

Beskrivning

Delområdena inom skötselområdet utgörs av ungskog med tall och gran. De är planterade på gammal åkermark, som finns utmarkerad på häradskartan. Föryngringen av lövträd är relativt god, framför allt av björk.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska utvecklas till blandskog med en karaktär av sent successionstadiet och ett stort inslag av löv. De naturvärden som finns knutna till naturskog ska öka.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av gamla lövträd, ska på längre sikt kunna etablera sig i skötselområdet och på så sätt öka i utbredning och populationsstorlek i reservatet.
- Mängden gamla träd och grov död ved i olika nedbrytningsstadier ska öka så mycket som möjligt utan att aktiva åtgärder sätts in. I slutändan innebär detta att minst 20 % av virkesförrådet kommer bestå av död ved.

Åtgärder

Restaureringar:

- Utglesning som gynnar lövinslaget. Några större luckor ska även skapas för att gynna befintliga och kommande lövträd. All ved lämnas.
- Utvärdera behov av utglesning för att gynna löv om 10 år.

Löpande skötsel:

- Återkommande granröjningar ungefär var 15:e år kan komma att krävas för att få en lövrik blandskog.

2.1.7 Skötselområde 7 – informationstavlor, vandringsled & parkering

Beskrivning

I anslutning till reservatet planerar Länsstyrelsen att anlägga en parkering med plats för ca 3 personbilar. Förslag för placeringen framgår av kartan på sida 17.

Informationsskyltar planeras att sättas upp vid parkeringen och i sydöstra delen av reservatet där vägen gränsar till reservatet.

Om möjligt anläggs en vandringsled ev. med bro över krong diket för att göra området mer lättillgängligt för besökare.

Mål

- Besökare till reservatet ska ha en plats att ställa bilen på.
- God information om reservatet och områdets naturvärden och ekologi ska finnas.
- En vandringsled ev. med bro över krongiket ska öka områdets besöksfrekvens.

Åtgärder

Restaureringar:

- Parkeringen anläggs.
- Informationsskyltar med beskrivning av naturreservatet, gällande föreskrifter och en karta över området ska tas fram. Skyltarna placeras vid parkeringsplatsen samt där man kommer in i reservatet från den östra vägen. Markerade I på kartan med skötselområden.
- Om det finns möjlighet bör en vandringsled genom reservatet anläggas, ev. med bro över krongiket, för att öka tillgängligheten.

Löpande skötsel:

- Återkommande underhåll av parkeringen, informationsskyltar, vandringsled och bro vid behov

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Fri utveckling		Omr 2, 3 & 5	
Röjning och plockhuggning barr	Vart 15:e år	Omr 4 & 6	2
Gynna löv	2012-2017	Omr 4 & 6	1
Dämna avvattnade dike	2012-2017	Omr 1, 2 & 5	1
Anläggning parkering	2012-2017	Omr 7	2
Anläggning infotavlor	2012-2014	Omr 7	1
Anläggning av vandringsled och bro	2012-2017	Omr 7	3

2.3 Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador pga. körning ska undvikas.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet ska utföras av länsstyrelsen.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en för reservatet beslutad uppföljningsplan som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS. Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

4.2.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras med foto och skriftligt före och efter genomförande. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

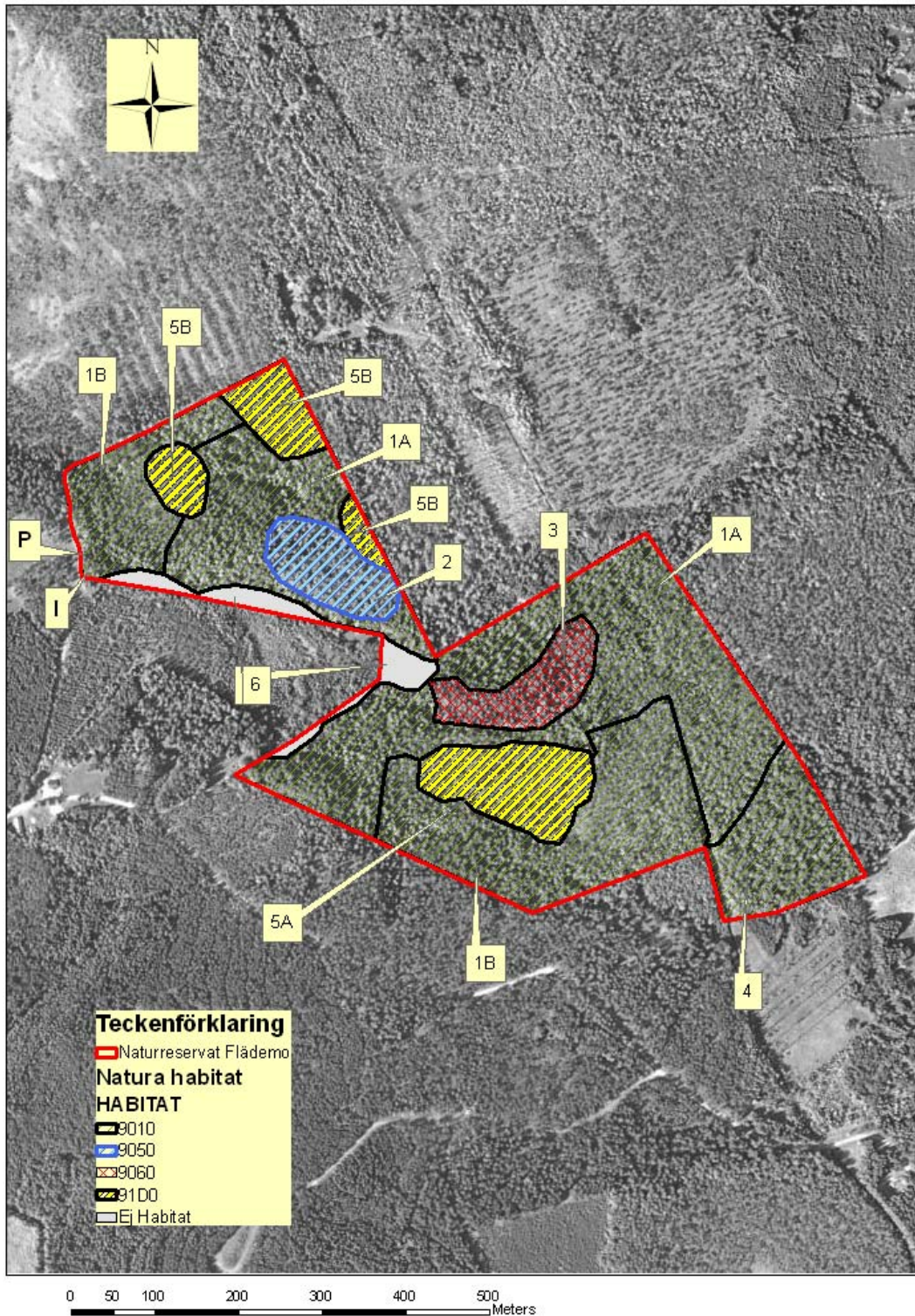
Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar skall alltid följas upp.

5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella intäkter från gagnvirke tillfaller Staten.

6 Kartor

Av kartan framgår reservatets indelning i skötselområden och indelning i Natura 2000 habitat. Det är barrskog, gynnsamt tillstånd (område 1A), barrskog, ej gynnsamt tillstånd (område 1B), näringsrik granskog (område 2), åsgranskog (område 3), lövrik barrblandskog (område 4), tallrismosse, gynnsamt tillstånd (område 5A), tallrismosse, ej gynnsamt tillstånd (område 5B), ungskog (område 6), parkeringsplats (område 7, markerad P på kartan) och infotavla (område 7, markerad I på kartan). Total areal för reservatet är 26,4 ha